

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 4 września 2014 r. w sprawie z wniosku D. S., D. G. (1), K. G. (1) z udziałem L. G. i M. G. o stwierdzenie nabycia spadku po K. G. (2) i P. G. w sprawie o sygn. akt II Ns 901/14 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w punkcie 1 (pierwszym) stwierdził, że spadek po K. G. (2) z domu D. córce T. i Z., zmarłej 30 kwietnia 2013 r. w Ł., ostatnio stale zamieszkałej w Ł., na podstawie ustawy nabyli: mąż P. G. (syn W. i C.) oraz synowie L. G. (syn P. i K.) i M. G. (syn P. i K.), po 1/3 części każdy z nich, w punkcie 2 (drugim) stwierdził, że spadek po P. G. synu W. i C., zmarłym 2 października 2013 r. w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł., na podstawie ustawy nabyli synowie L. G. (syn P. i K.) i M. G. (syn P. i K.) po 1/2 części każdy z nich oraz ustalił, że wnioskodawca i uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na ustaleniach, z których wynika, że K. G. (2) zmarła w dniu 30 kwietnia 2013 r. jako żona P. G. i matka trojga dzieci: L. G., M. G. i D. G. (2). P. G. zmarł zaś w dniu 2 października 2013 r. jako wdowiec i ojciec ww. Żadne z nich nie pozostawiło testamentu. Jeden z synów spadkodawców, D. G. (2) zmarł w dniu 28 grudnia 2010 r., pozostawiając dwoje małoletnich dzieci: D. G. (1) i K. G. (1), które działając przez przedstawiciela ustawowego, matkę D. S. odrzuciły w dniu 24 czerwca 2011 r. spadek po ojcu. Żaden ze spadkobierców nie zawarł umowy o zrzeczeniu się dziedziczenia, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy, wyjaśniając pominięcie w zaskarżonym postanowieniu D. i K. G. (1) jako spadkobierców ustawowych po K. G. (2) i P. G., wskazał na okoliczność odrzucenia przez wnioskodawczynię D. S. w imieniu małoletnich D. i K. G. (1) spadku po ich ojcu, D. G. (2). Sąd Rejonowy mając na względzie powyższe, uznał / stosownie do art. 1020 k.c./, że małoletnie D. G. (1) i K. G. (1), córki D. G. (2) zostały wyłączone od dziedziczenia, tak jakby nie dożyły otwarcia spadku. Zdaniem Sądu, w sprawie niniejszej z uwagi na wspomniany art. 1020 k.c., nie znajdzie zastosowania art. 931 § 2 k.c., pozwalający na przejście udziału spadkowego, mającego przypaść dziecku spadkodawcy, które nie dożyło otwarcia spadku, na jego dzieci w częściach równych. A zatem, pomimo śmierci D. G. (2) przed zgonem obojga spadkodawców, K. G. (2) i P. G., i pozostawienia przez niego zstępnych (D. G. (1) i K. G. (1)), zstępni ci nie dziedziczą po spadkodawcach K. G. (2) i P. G. z uwagi na odrzucenie spadku po D. G. (2). Mając dodatkowo na uwadze fakt, iż ww. małoletnie nie posiadają zstępnych, cały spadek po K. G. (2) przypada jej mężowi P. G. i synom L. G. i M. G. w częściach po 1/3, zaś spadek po P. G. przypada ww. L. i M. G. w częściach po 1/2.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła wnioskodawczyni D. S., wnosząc o jego zmianę w zakresie punktu 1) i 2) poprzez włączenie swoich dzieci: D. i K. G. (1) do kręgu spadkobierców ustawowych po zmarłych K. i P. G.. Podniesiony przeciwko ww. rozstrzygnięciu zarzut sprowadzał się do błędnej interpretacji przez Sąd art. 1020 k.p.c. Zdaniem skarżącej z ww. przepisu nie wynika, aby spadkobierca, który odrzuca spadek po rodzicu był również wyłączony z dziedziczenia po dziadkach. Spadkobierca, który spadek odrzucił zostaje wyłączony od dziedziczenia, ale tylko po tym spadkodawcy, po którym spadek odrzucił, a nie również po jego rodzicach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd Rejonowy dokonał właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i z tego względu Sąd Odwoławczy w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne. Odzwierciedlone w stanie faktycznym okoliczności sprawy wiernie bowiem oddają całokształt stosunków i relacji zachodzących pomiędzy uczestnikami. Sąd wnikliwie wziął pod uwagę wszystkie okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia, w szczególności okoliczność zasadniczą w postaci odrzucenia przez wnioskodawczynię D. S. w imieniu małoletnich D. i K. G. (1) spadku po ich ojcu D. G. (2), zmarłym przez spadkobiercami K. G. (2) i P. G.. Inaczej mówiąc okoliczności faktyczne sprawy zostały należycie zweryfikowane i ocenione oraz we właściwy sposób powiązane z unormowaniami prawnymi mającymi zastosowanie w sprawach spadkowych w sytuacji odrzucenia

spadku i konsekwencji tej czynności, a to przede wszystkim art. 1020 k.c. i 931 § 2 k.c. Sąd Okręgowy podziela pogląd zaprezentowany przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Przystępując do rozważenia zarzutu apelacji, w pierwszej kolejności należy odnieść do skutków, jakie wywiera oświadczenie o odrzuceniu spadku. Stosownie do art. 1020 k.c., spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku. Apelująca zdaje się zgadzać z powyższym, z tym zastrzeżeniem, że jej zdaniem skutki odrzucenia spadku dotyczą tylko tego spadkodawcy, po którym spadek odrzucono. W konsekwencji, uważa ona, iż pomimo odrzucenia spadku w imieniu małoletnich córek: D. i K. G. (1) po ich ojcu D. G. (2), zmarłym przed spadkobiercami K. G. (2) i P. G., D. i K. G. (1) winny dziedziczyć po swych dziadkach (K. G. (2) i P. G.).

Stanowisko powyższe jest błędne. Skuteczne odrzucenie przez D. S. w imieniu małoletnich D. i K. G. (1) spadku po ich ojcu D. G. (2), spowodowało ich wyłączenie od dziedziczenia tak, jakby nie dożyły otwarcia spadku, czyli daty 28 grudnia 2010 r. Skoro tak, to w dacie otwarcia spadku po K. G. (2) (30 kwietnia 2013 r.) oraz P. G. (2) (października 2013 r.) również nie miały one zdolności dziedziczenia jako dzieci D. G. (2) i wnuki spadkodawców. W dalszym ciągu traktowane były bowiem, jako spadkobiercy, którzy nie dożyli otwarcia spadku.

Zgodnie z art. 931 § 1 k.c., w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych (art. 931 § 2 k.c.)

W świetle powyższego, przy ustalaniu kręgu osób powołanych do dziedziczenia z ustawy po zmarłych K. G. (2) i P. G., mając na uwadze okoliczność, że syn ww., D. G. (2) nie dożył otwarcia po nich spadku, a jego zstępni D. i K. G. (1) są traktowani tak jakby nie dożyli otwarcia spadku po ojcu (czyli daty 28 grudnia 2010 r.), należy uznać, że brak jest bowiem zarówno zdolnych do dziedziczenia dzieci D. G. (2), jak i brak jest dalszych zstępnych, tj. dzieci D. i K. G. (1). W związku zatem, z tym, że D. i K. G. (1) są małoletnie i nie posiadają zstępnych, cały spadek po K. G. (2) przypada jej mężowi P. G. i synom L. G. i M. G. w częściach po 1/3, zaś spadek po P. G. przypadnie ww. L. i M. G. w częściach po 1/2.

Reasumując, należy uznać, że Sąd I instancji dokonał trafnej oceny skuteczności oświadczenia D. S. o odrzuceniu w imieniu małoletnich D. i K. G. (1) spadku po D. G. (2). Na pełną akceptację zasługują rozważania merytoryczne i pogląd wyrażony przez Sąd I instancji, który podziela Sąd Okręgowy. Ponadto należy podnieść, że w przypadku innej oceny skuteczności oświadczeń D. i K. G. (1) o odrzuceniu spadku po ich ojcu, doszłoby do sytuacji, gdzie oświadczenia o odrzuceniu spadku wywierałyby różne skutki w sferze majątkowej wnioskodawczyń i skutki te uzależnione byłyby od daty śmierci D. G. (2), a mianowicie czy zmarł przed swoimi rodzicami czy po nich. W przypadku bowiem śmierci D. G. (2) po rodzicach doszłoby do zlania masy spadkowej jaka pozostanie po nim i jaka pozostanie po rodzicach i skuteczne byłoby odrzucenie całości spadku składającego się z tych dwóch mas. W świetle ww. uwag, zaskarżone postanowienie z dnia 4 września 2014 r. jest prawidłowe i jako takie musi się ostać.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację.

Orzeczenie w pkt 2 postanowienia wydano w oparciu o przepis art. 520 §1 k.p.c. jako generalną regułę postępowania nieprocesowego. Nie było bowiem okoliczności do przyjęcia zasad szczególnych rozdziału kosztów z dalszych paragrafów powołanego artykułu skoro postępowanie niniejsze w równym stopniu wyjaśniło sytuację prawną spadkobierców.